

کارگران همچنان مشغول اعتراضند

امروز روز جهانی کارگر است

دست‌هایی برای بوسه‌زدن

گروه اجتماعی

به دنبال دستور چند روز قبل رییس‌جمهوری درباره پرداخت به موقع و جمع کردن شبکه دلای نیروی انسانی (پیمانکاری‌ها) انتظار می‌رفت حداقل همزمان با روز جهانی کارگر، اخبار خوشی درباره رفع عملیاتی مشکلات جامعه کارگری به گوش کارگران تمام گروه‌های شغلی برسد که چنین نشد و دیروز، مرور خبرها نشان می‌داد که همچنان هزاران کارگر در گوشه و کنار کشور، چشم انتظار دریافت معوقات مزی 3 ماهه و 7 ماهه و 15 ماهه هستند علاوه بر اینکه هزاران کارگر، زیر سایه قراردادهای موقت و ناپایدار و بی‌پشتوانه، صبح کاری را با ترس از فردای بیکاری به پایان می‌رسانند و حوادث شغلی هم همچنان به دلیل ناامنی محیط کار، قربانی می‌گیرد. در حالی که ماه اردیبهشت، به دلیل تعیین تقویمی روز جهانی کارگر (اول ماه مه) یک ماه سرنوشت‌ساز برای تمام کارگران جهان به شمار می‌آید، در ایران که چند سالی است با شعار «کرامت کارگر»، هفته کارگر به فهرست مناسبت‌های تقویمی کشور اضافه شده، از ابتدای اردیبهشت، معمولاً فعالان کارگری به عنوان سخنگوی آسیب‌پذیرترین قشر جامعه، تلاش می‌کنند با سرشماری مهم‌ترین مشکلات و مطالبات این قشر، صدای بیش از 15 میلیون کارگر رسمی و غیر رسمی کشور را به گوش مسوولان و تصمیم‌گیران در رده‌های مختلف دولت برسانند. در حالی که دولت سیزدهم، شعار خود را حمایت از محرومان و اقشار ضعیف قرار داده و همچنان هم بر اجرای این شعار تاکید می‌کند، خواسته نامعقولي نیست اگر نمایندگان کارگری بخواهند که این شعار نمود عینی و عملی در زندگی کارگران داشته باشد ولی حالا نه تنها اجرای همان مصوبه افزایش 57 درصدی حداقل مزد کارگران در سال جاری هم به دنبال جلسه دو هفته قبل نمایندگان وزارت تعاون با تشکلهای کارگری و کارفرمایی، زیر سوال و در هاله‌ای از ابهام است، نه از جمع صدها کارگر تعدیل شده طی ماه‌های اخیر، احادی حکم بازگشت به کار دریافت

کرده، نه از پرداخت معوقات مزدی هزاران کارگر خبری هست، نه عقد قراردادهای موقت و 89 روزه و بی‌پشتوانه، ممنوع و مشمول جریمه و توبیخ شده و نه... هیچ و هیچ. همچنان بلندترین صدایی که شنیده میشود، صدای شعارها و وعده‌هاست. وعده‌هایی که به سرانجام رسیدن‌شان، حتی توسط فعالان سیاسی و اقتصادی هم زیر سوال رفته، چراکه به‌زعم این کارشناسان خارج از بدنه دولت، سر دادن شعار و وعده شغلسازی و ایجاد امنیت شغلی و پرداخت به موقع حقوق و دستمزد، بسیار آسان‌تر از اصلاح زیرساخت‌های معیوب اقتصادی و قطع دست شبکه دلالي از بدنه کارگری کشور است. بنا به مرور «اعتماد»، طی 10 روز گذشته و از ابتدای اردیبهشت ماه، صدها کارگر «شکوفای صنعت پویا» در اعتراض به پرداخت نشدن حقوق فروردین ماه 1500 کارگر این واحد صنعتی، مقابل استانداری کرمان تجمع کرده‌اند، خانه کارگر قزوین در نامه‌ای خطاب به رئیس‌جمهوری، خواستار تحقق شعارهای دولت و اصلاح و ارتقای حقوق‌های 5 میلیون تومانی خانواده‌های کارگری این استان و پایان چشم‌انتظاری 10 ساله بابت وعده نافرجام بیمه کارگران ساختمانی شده، کارگران شهرداری کوه عبدالله، در اعتراض به معوقه 3 ماهه حقوق و نامعلوم بودن پرداخت حق بیمه کامل از سوی پیمانکار جدید، مقابل ساختمان فرمانداری و شهرداری تجمع کرده‌اند، کارگران شهرداری سیسخت، خواستار پیگیری و بازرسی دولت برای دریافت ۱۵ ماه مزد معوق خود شده‌اند، کارگران شهرداری شوش (استان خوزستان) با تجمع در مقابل فرمانداری، معوقات چهار ماهه مزدشان را طلب کرده‌اند، کارگران شهرداری‌ها و آبداران کهگیلویه و بویراحمد نسبت به 6 ماه معوقه مزدی معترض هستند، حدود 1700 کارگر شرکتی شهرداری تبریز، خواستار عقد قرارداد دائمی و پایان حضور پیمانکار در این مجموعه خدماتی و رسیدگی به تخلفات پیمانکاران شده‌اند، جمعی از کارگران فصلی مجتمع کشت و صنعت هفت تپه، با تجمع مقابل ساختمان این واحد صنعتی خواستار تبدیل وضعیت و روشن شدن تکلیف شغلی خود شده‌اند، ده‌ها راننده فاز ۱۹ پارس جنوبی در اعتراض به پایین بودن دستمزدهای خود، دست از کار کشیده و خواستار اصلاح قراردادها شده‌اند، کارگران کارخانه سیمان آباده (استان فارس) خواستار پرداخت معوقات مزدی 3 الی 7 ماهه و بازگشت به کار نمایندگان صنفی خود شده‌اند، نیروهای شرکتی مخابرات گیلان به دنبال اخراج نمایندگان خود، در اعتراض به این اقدام و همچنین روشن شدن وضعیت قراردادهای خود دست از کار کشیده‌اند، حدود 270 کارگر ابنیه فنی راه‌آهن جنوب شرق که در بدترین شرایط آب و هوایی در مناطق کویری و بیابانی مسیر ریلی زاهدان به کرمان، تحت نظر پیمانکار کار می‌کنند، خواستار عقد قرارداد دائمی با راه آهن و

حذف پیمانکار از این رده شغلی هستند علاوه بر اینکه، طی 3 روز گذشته، حداقل 7 کولبر از اهالی روستاها و توابع استان کرمانشاه، در ارتفاعات مرزی این استان با شلیک مستقیم مرزبانی کشته و زخمی شده و در شهرستان بانه هم تعدادی از فعالان کارگری، بازداشت شده‌اند.

مجموع این اتفاقات آن هم در آستانه روز جهانی کارگر، هیچ خوب نیست و به نظر می‌رسد دولت هم چاره‌ای برای اصلاح وضعیت در دست ندارد جز آنکه برای دلخوش کردن هزاران کارگر معترض، شعارهای زیبا بدهد. رییس‌جمهوری چند روز قبل که در جمع کارگران يك واحد صنعتی حاضر شده بود، به کارگران قول داد: «مسائلی نظیر بیمه، خدمات اجتماعی و درمانی کارگران و پرداخت به موقع حقوق، باید در اولویت توجه مسوولان امور کارگری باشد. به صراحت اعلام کردم که هیچ شرکت، پیمانکار یا واحد تولیدی به هیچ‌وجه حق ندارد در پرداخت منظم و به موقع حقوق کارگران تعلل کند و اگر واحدی مشکل مالی داشته باشد هم، باید این مشکل را در بخش دیگری حل کند و اجازه ندارد تبعات آن را متوجه حقوق کارگران کند.»

ابراهیم ریسی در این دیدار از وزیر تعاون خواست دغدغه امنیت شغلی کارگران را پیگیری و برطرف کند تا اطمینان و آرامش نسبی برای کارگران ایجاد شود علاوه بر آنکه ارتقای شرایط ایمنی و بهداشت فضای کار و تامین مسکن کارگری را ضروری دانست و اعلام کرد که برای حل مشکل مسکن کارگران هم طبق تکالیف قانونی دولت، مسوولان وزارت تعاون و وزارت راه و شهرسازی و تشکلهای و جوامع کارگری وارد میدان خواهند شد. به دنبال تاکیدات رییس‌جمهوری، وزیر تعاون هم اعلام کرد: «بعد از دستور رییس‌جمهور کمیته‌ای به ریاست معاون روابط کار و با عضویت نمایندگان کارفرمایی و کارگری تشکیل دادیم تا روی موضوع امنیت شغلی کارگران اقدامی اساسی صورت گیرد و دیگر قراردادهای کوتاه‌مدت و سفید امضا نداشته باشیم. برای حذف شرکتهای دلالی نیروی کار، دو ماه به این کمیته فرصت دادیم تا راه‌حلی پیدا کنند که قراردادهای موقت و سفید که اغلب غیرقانونی هستند و آماری از آنها وجود ندارد از بین برود و اگر نیاز به قانونی باشد ما در قالب لایحه آن را در هیات دولت تصویب کنیم.» طبق اعلام معاون روابط کار وزارت تعاون، در حال حاضر 11 هزار تشکل کارگری در کشور فعال است اما به نظر می‌رسد دایره اختیارات این تشکلهای برای حق‌خواهی و بازخواست دولت هم در حدی محدود است که بسیاری از این تشکلهای صرفاً نامی روی کاغذ هستند. شنیده‌های «اعتماد» حکایت از آن دارد که طی 8 ماه اخیر، رسانه‌های الکترونیکی منتشرکننده اخبار

اعتراضات کارگري هم با محدوديتهاي فراوان از سوي برخي مسوولان مواجه شده‌اند و البته نمود اين محدوديتهاي نانوشته را در صفحه بزرگ‌ترين مرجع انتشار اخبار کارگري - خبرگزاري ايلنا - مي‌توان شاهد بود چنانکه حجم اخبار اعتراضات کارگران نسبت به معوقات مژدي، دلالي و تداوم حيات پيمانکاران در محيطهاي کارگري در مقايسه با يكسال گذشته، به ميزان قابل توجهي کاهش يافته در حالي که واقعيتهاي موجود درباره افزايش معوقات مژدي در تمام گروههاي شغلي کارگري و بدعهدي پيمانکاري و استثمارة کارگران توسط پيمانکاران، در همين مدت رو به افزايش بوده است. خواستههاي کارگران البته حرفهاي تازه‌اي نيست ولو اينکه اين خواسته‌ها براي رييس‌جمهوري و وزير تعاون تازگي دارد. ديروز در گردهمائي کارگران قراردادي و پيماني، حسين حبيبي؛ دبیر کانون هماهنگي شوراهاي اسلامي کار استان تهران در تشریح مطالبات جامعه کارگري اعلام کرد: «در روز جهاني کارگر سه خواسته داريم؛ ابطال دادنامه ۱۷۹ ديوان عدالت اداري و بازگشت امنيت شغلي به روابط کار و بستن قراردادهاي دايم در کارهاي مستمر، به رسميت شناختن حق اعتراضات و اعتصابات صنفی کارگري و الحاق ايران به مقاوله‌نامه‌هاي بنيادين کار (مقاوله‌نامه‌هاي ۸۷ و ۹۸) طبق ماده ۷ قانون کار، دو نوع قرارداد داريم؛ قرارداد موقت که موضوع تبصره يك ماده ۷ است (در اين تبصره گفته شده هيات وزيران بايد حداکثر مدت براي اين قرارداد را مشخص کند.) تبصره دوم ماده ۷ قانون کار مي‌گويد در صورتي که مدتي در قرارداد ذکر نشود، قرارداد، دايم تلقي ميشود که همين قيد اگر، باعث شد عده‌اي اين موضوع را در ديوان عدالت اداري مطرح کنند و ديوان نيز طی دادنامه ۱۷۹ قانون را اينگونه تفسير کرد که در کارهايي که ماهيت آنها جنبه مستمر دارد نيز مي‌توان قرارداد موقت بست. راي ديوان بهانه‌اي به دست کارفرمايان بخش دولتي و خصوصي داد تا ب سمت موقت کردن قراردادهاي دايمي بروند. اين قراردادهاي ابتدا يكساله و ۹ ماهه بود و الان برخي جاها، قراردادهاي يك ماهه است. ما نبايد اجازه مي‌داديم ديوان اين دادنامه را صادر کند اما اجازه داديم چون به مسوولان اعتماد کرديم و گفتيم آنها به ضرر کارگران اقدام نمي‌کنند دريغ از اينکه پول و قدرت سياسي فسادانگيز است. بايد مراقب مي‌بوديم و نظارت مي‌کرديم اما نکرديم، چراکه گفتيم همه مسلمان و پيرو حضرت علي(ع) هستند. اگر مي‌خواهيم به آن مرتبه از ارزشهاي الهي و انساني و همچنين حقوق‌مان برسيم بايد بر مسوولان نظارت کنيم و به آنها اعتماد نکنيم.» حسين اکبري؛ يك فعال مستقل کارگري هم ديروز در بازخواني عوامل تشکيل زنجيره فقر در جامعه کارگري، در گفت‌وگو با ايلنا، مهم‌ترين مطالبه کارگران را حق

آزادي تشكيل اتحاديه‌هاي كارگري دانست و گفت: «برابر اشكالات جدي در فصل ششم قانون كار، كارگران اجازه ايجاد تشكّل آزاد و مستقل ندارند. گذشتنِ كانديدهاي كارگران از صافي هيات تشخيص، امكان انتخابِ كانديدهاي واقعي كارگران را از آنها گرفته است. ديكته كردنِ نوعي از اساسنامه و مقررات درون تشكيلات، اجازه نمي‌دهد كارگران تحت هر نامي تشكّل خود را ايجاد كنند در حالي كه طبق قانون اساسي، كارگران آزاد هستند انجمن‌هاي خود را ايجاد كنند، نداشتنِ امنيتِ شغلي، زندگي كارگران را به مخاطره جدي انداخته است. كارگران نه امنيت شغلي دارند و نه امنيت اجتماعي. امنيت شغلي ندارند چون قراردادهاي موقتِ تحمیل شده به كارگران مسير اخراجِ آنها را باز گذاشته است. اين اخراج‌ها به بهانه‌هاي مختلف صورت مي‌گيرد. گاهي اخراج‌ها تحت عنوان تعديل نيروي كار اتفاق مي‌افتد. همچنين خروج كارگاه‌هاي زير ده نفر و مناطق آزاد تجاري اقتصادي از شمول قانون كار اين اخراج‌ها را آسان‌تر کرده است. كارگران امنيت اجتماعي ندارند چون نمي‌توانند با اعتراض از حقوق خود دفاع كنند. در واقع اعتراض، آنها را به مخاطره مي‌اندازد و گاهي هزينه‌هاي سنگيني بابت اعتراض بايد پردازند. كارگران به خاطر گروهگان گرفتن مزد مجبور ميشوند هر كاري كه كارفرما مي‌خواهد را انجام دهند، در نتيجه آنها مورد استثمار چندجانبه قرار مي‌گيرند. اين گروهگان‌گيري مزد كارگران هيچ‌وقت مورد توجه دولت‌ها قرار نگرفته است. در صورتي كه ساليان سال گفته شده برابر شريعت، قبل از خشك شدنِ عرق كارگر بايد پول او را پرداخت كرد.»

شايد يكي از مهم‌ترين هشدارهاي روزهاي اخير، جلب توجه دولت به ارتباط افزايش آمار جرايم و جنايت با بيكاري و فقر در اقشار آسيب ديده و دهك‌هاي اقتصادي ضعيف بود كه چند روز قبل دبیر اجرائي خانه كارگر زنجان، با هشدار درباره تبعات کاهش قدرت اقتصادي خانواده‌هاي كارگري گفته بود: «معيشت كارگران، حقوق‌بگيران و بازنشستگان گرفتار گراني و تورم است، اگر بر قيمت‌ها و بازار نظارت نشود، سبد هزينه خانوار روزه‌روز بالاتر مي‌رود، معيشت كارگران روزه‌روز پايين مي‌آيد، بحران اقتصادي شكل مي‌گيرد، پول ملي همواره بي‌ارزش ميشود و صدها معضل ديگر رخ مي‌دهد كه نتيجه آن را در اعتراض‌ها شاهد هستيم. با آمارسازي هيچ مشكلي حل نمي‌شود. اينكه تاكيد شود تورم را كنترل کرده‌اند، اما مردم در سفره‌هاي خاليشان تورم را با تمام وجود احساس كنند، تبعات بسيار بدّي براي مديریت كلان کشور خواهد داشت. رشد درگيري‌هاي اجتماعي و بزهكاري نشان مي‌دهد كه بيكاري تا چه اندازه بالاست و اين امر نشان مي‌دهد معيشت مردم تامين نمي‌شود، كارگري كه از كارخانه اخراج ميشود، در

پیدا کردن کار ناتوان است و حقوقی به دست نمی‌آورد تا پاسخگویی هزینه‌های زندگی‌اش باشد، ناچار و بدون اختیار به سمت انحراف کشیده می‌شود تا نیازهای اولیه زن و فرزند خود را تامین کند. بسیاری از کارگران امروز در سخت‌ترین شرایط کار می‌کنند تا شرمنده زن و فرزند نباشند، کارگرانی هستند که حتی حقوق حداقلی را هم نمی‌گیرند، بیمه نیستند و در سخت‌ترین شرایط کار می‌کنند، برای آنکه لقمه نانی سالم در سفره بگذارند، اما وقتی از این حداقلها هم محروم می‌شوند، آیا چاره‌ای غیر از بزهکاری و انحراف دارند؟»

م:؛ □□□□□□ □□□□□□ 11 □□□□□□ □□□□□□ 1401 □□□□□□